

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1085/2014
01.04.2015. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Миломира Николића, председника већа, Слађане Накић-Момировић и Марине Говедарица, чланова већа, у парници тужиоца С.Р. из Н., кога заступа Б.Б., адвокат из Н., против туженог ОД С.о. Ж., које заступа Б.П.А., адвокат из Н. и туженог Б.Ј. из Ж., кога заступа Д.К., адвокат из Н., ради утврђења, одлучујући о ревизији туженог Б.Ј., изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1051/14 од 05.06.2014. године, у седници одржаној дана 01.04.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог Б.Ј. из Ж. изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1051/14 од 05.06.2014. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 3368/13 од 14.11.2013. године одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужилац захтевао да се утврди да је уговор о раду број 115 закључен 05.03.2007. године између Привредног друштва ОД С.о. Ж. као послодавца и Ј.Б. из Ж. као запосленог – директора ништав и да не производи правно дејство и обавезан је тужилац да туженом Б.Ј. плати парничне трошкове у износу од 157.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 1051/14 од 05.06.2014. године преиначена је наведена првостепена пресуда и утврђено да је ништав уговор о раду број 115 закључен 05.03.2007. године између тужених Привредног друштва ОД С.о. Ж. и Ј.Б. и обавезани су тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка солидарно исплате износ од 118.550,00 динара и тужени Б.Ј. износ од 36.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени Б.Ј. је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку на основу члана 408. у вези члана 506. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14) и налази да је ревизија дозвољена сходно члану 403. став 2. тачка 2. истог закона и неоснована.

У спроведеном поступку нема битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Неосновано се ревизијом указује на битну повреду поступка учињену пред другостепеним судом, погрешном применом члана 80. став 5. у вези става 1. Закона о парничном поступку, указивањем на недостатак активне легитимације тужиоца за вођење парнице.

Одредбом члана 80. Закона о парничном поступку је регулисана правна ситуација одсуства страначке способности, као процесне претпоставке за вођење парнице и прописан је одбачај тужбе као мера отклањања наведеног недостатка. Према члану 74. став 1. Закона о парничном поступку странка у поступку може да буде свако физичко и правно лице. У овом случају страначка и парнична способност тужиоца није спорна. За разлику од страначке способности (да се неко лице у парници појави као странка), активна или стварна легитимација подразумева материјално правни однос странке према предмету спора. Странка је стварно легитимисана ако је учесник материјално правног односа из кога је настала парница. Питање активне легитимације није процесне већ материјално правне природе а од постојања активне легитимације зависи основаност тужбеног захтева. Супротно наводима ревизије недостатак активне легитимације (коју у конкретном случају тужилац поседује) санкционише се одбијањем тужбеног захтева а не одбачајем тужбе на основу члана 80. став 5. Закона о парничном поступку на чију примену се погрешно упућује ревизијом. Стога је неосновано указивање на битну повреду поступка из члана 361. став 1. у вези члана 80. став 5. и 1. ЗПП (односно члана 374. став 2. тачка 9. ЗПП).

Према утврђеном чињеничном стању тужилац и тужени Б.Ј. су основали ортачко друштво, које послује од 2001. године а чланом 24. Уговора о усклађивању ортачког друштва од 28.12.2006. године су предвидели да пословођење у друштву врши тужени Б.Ј.. Уговором о раду од 05.03.2007. године тужени Б.Ј. је засновао радни однос код туженог предузећа за обављање послова директора друштва. Тужено ортачко друштво није имало управни одбор и уговор о раду је потписао тужени Б.Ј. у име послодавца и као запослени. Тужени Б.Ј. није имао сагласност тужиоца као ортака за закључење уговора нити га је обавестио о закључењу уговора. Тужени Б.Ј. је иступио из друштва и решењем Агенције за привредне регистре од 09.04.2012. године утврђена је промена законског заступника, брисано име туженог Б.Ј. са функције директора и у регистар привредних субјеката уписано обавештење о његовом иступању из Ортачког друштва С.о. Ж..

На утврђено чињенично стање правилно је побијаном пресудом примењено материјално право утврђењем ништавости уговора о раду, закљученог између тужених 05.03.2007. године.

Према члану 30. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/2005) радни однос се заснива уговором о раду, уговор о раду закључује запослени и послодавац и уговор о раду се сматра закљученим када га потпишу запослени и директор, односно предузетник. Одредбама члана 48. став 1, 2. и 6. истог закона је регулисано да директор може да заснује радни однос на неодређено или одређено време, да се радни однос заснива уговором о раду и да уговор о раду са директором закључује у име послодавца управни одбор, а код послодавца код кога није образован управни одбор – орган који је одређен актом послодавца. Према члану 66. Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС“ број 125/2004 пословођење обухвата овлашћење за обављање правних послова и других радњи које се редовно врше при обављању делатности ортачког друштва. Правни послови и друге радње који нису обухваћени овлашћењем из става 1. овог члана могу се обављати само уз сагласност свих ортака ортачког друштва. Одредбама члана 33. истог закона је прописано да су поред осталих и ортаци ортачког друштва дужни да поступају савесно и лојално према привредном друштву. Такође чланом 25. уговора о усклађивању Ортачког друштва С.о. Ж. са Законом о привредним друштвима, овереним пред Општинским судом у Алексинцу под бројем Ов 5612/06 дана 30.11.2006. године је регулисано да пословођење обухвата овлашћење за обављање правних послова и других радњи који се редовно врше при обављању делатности друштва и да се правни послови и друге радње који нису обухваћени овлашћењем могу обављати само уз сагласност свих ортака друштва.

У овом случају, супротно основним начелима уговорног права, уговор о раду је закључило исто лице у својству послодавца и запосленог и без сагласности другог ортака, услед чега је уговор о раду и по оцени Врховног касационог суда супротан принудним прописима и добрим обичајима и ништав на основу члана 103. Закона о облигационим односима. Ревизијом се неосновано указује на погрешну примену материјалног права. Побујаном одлуком су правилно примењене одредбе Закона о раду, који иако се ради о специјалном пропису не искључује примену Закона о облигационим односима као општег прописа уговорног права код оцене пуноважности уговора. Тужилац као ортак туженог ОД С.о. има правни интерес и активну легитимацију за утврђење ништавости спорног уговора. Иступање туженог Б.Ј. из ортачког друштва није од значаја за другачију одлуку у овој парници. Тужилац је поднео тужбу у овој правној ствари пре иступања туженог ортака из ортачког друштва и има право да по оцени непоуноважности уговора расправи евентуалне правне последице ништавог уговора.

Нису основани наводи ревизије којима се оспорава побујана одлука указивањем на садржину члана 61. став 1. тачка 1. и 4., 63, 64, 66, 67. и 77. Закона о привредним друштвима и неблаговременост поднете тужбе. Ревизијом цитиран Закон о привредним друштвима је објављен у Службеном гласнику РС број 36/11 и примењује се од 01.02.2012. године у периоду након подношења тужбе у овој парници и не представља меродавно право за одлучивање у овом поступку већ

Закон о привредним друштвима („Службени гласник РС“ број 125/2004) важећи у време сачињавања спорног уговора о раду 05.03.2007. године. Осим тога ради се о апсолутно ништавом правном послу у ком случају се сходно члану 110. Закона о облигационим односима право на истицање ништавости не гаси.

Са изнетих разлога одлучено је као у изреци пресуде на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа-судија
Миломир Николић,с.р.**